

**Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний
інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра освітньої політики**

**Освітня програма підвищення кваліфікації тренерів-педагогів вчителів
історії та громадянської освіти у професійних спільнотах**

**«Впровадження реформи НУШ у першому (адаптивному)
циклі/5-6-их класах закладів загальної середньої освіти»**

Освітня програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри освітньої політики
(протокол № 7 від 11.09.2023 р.)

Завідувачка кафедри

Христина ЧУШАК

Освітня програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичної
ради

(протокол № 9 від 28.09.2023 р.)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Освітня програма підвищення кваліфікації вчителів історії та громадянської освіти «Впровадження реформи НУШ у першому (адаптивному) циклі/5-6-их класах закладів загальної середньої освіти»

Розробники: методистка кабінету координації впровадження НУШ, викладачка громадянської освіти кафедри суспільствознавчої освіти І.А. Костюк

Мета: Підготовка вчителів історії та громадянської освіти до усвідомлення новітніх процесів в освіті, пов'язаних із впровадженням Нової української школи в адаптаційному циклі базової середньої освіти, до процесу входження в інноваційний простір, обумовлених змінами змісту освіти, методик навчання, методів та підходів до освітнього процесу, оцінювання знань учнів, уведення новітніх технологій та інтерактивних завдань на уроках, формування відповідних компетентностей учнів тощо.
Підготовка здійснюється каскадним методом через педагогів-тренерів професійних спільнот у територіальних громадах

Напрямок навчання:

- розвиток професійних компетентностей вчителів історії та громадянської освіти (знання освітніх вимог державного стандарту базової середньої щодо переорієнтації освітніх результатів учнів 5-6 класів, сутності переходу від знаннєцентричної моделі до компетентнісного навчання згідно концепції НУШ, нової організації змісту та його представленість у модельних програмах, особливостей навчальної діяльності на уроці та сучасної системи оцінювання);
- розвиток компетентності управління освітнім процесом

Обсяг: 24 годин

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна: очно-дистанційна

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

Загальні компетентності:

- здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп (соціальна компетентність);

- здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування педагогів до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

Професійні компетентності:

Мовно-комунікативна, предметно-методична, інформаційно-цифрова, психологічна, , прогностична, організаційна, інноваційна, рефлексивна, компетентність педагогічного партнерства, здатність до навчання упродовж життя.

Місце (місця) надання освітньої послуги: КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», онлайн, ЗУМ- платформа

Очікувані результати навчання

після опанування даного курсу вчителі зможуть:

- пояснювати ієрархію освітніх результатів державного стандарту базової середньої освіти ГІО та способи їх реалізації в освітньому процесі в адаптивному циклі середньої освіти;
- встановлювати взаємозв'язок між обов'язковими, загальними та конкретними освітніми результатами і наскрізними вміннями як основи навчальних програм;
- пояснювати моделі інтеграції освітньої галузі історичної і громадянської освіти та аналізувати їх реалізацію в обраних програмах і підручниках;
- пояснювати основи діяльнісного підходу та аналізувати модельні програми з точки зору можливостей реалізації компетентнісного потенціалу ГІО;
- розрізняти знаннєцентричну та компетентнісну модель організації уроку та моделювати сучасний урок інтегрованого курсу історії та громадянської освіти в 5-6 класах на засадах компетентнісного підходу;
- пояснювати концепцію формульовального оцінювання та способи фіксації індивідуальної освітньої траєкторії учня/учениці, здійснювати діагностику освітніх втрат;
- здійснювати рефлексію власної педагогічної діяльності з точки зору відповідності вимогам професійного стандарту вчителя.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Ознайомлення з учасниками та програмою навчання. Формування очікувань учасників *(практичне, 2 год.)*

Тема 1. Державний стандарт базової середньої освіти як реалізація концепції НУШ в базовій школі. Суть переходу від знаннєцентричної до

компетентнісної моделі навчання. Ієрархія освітніх результатів ДСБО (Л-2, Пр.-3.)

План лекційного заняття (2 год.):

- 1.1. Еволюція очікувань від результатів навчання у ХХІ стол. Міжнародний освітній компас 2030.
- 1.2. Актуальність компетентнісного навчання в сучасному інформаційному суспільстві. Компетентність як динамічна сукупність знань, вмінь та ставлень.

План практичного заняття (3 год.):

- 1.2. Ієрархія освітніх результатів та їх взаємопов'язаність. Індикація освітніх результатів та орієнтирів для оцінювання. Робота з 17,18 додатком ДСБО для ГЮ.
- 1.3. Змістові лінії ДСБО та їх реалізації в модельних програмах і підручниках. Робота з документом та аналіз прикладів програм.
- 1.4. Як аналізувати модельні програми та створювати навчальні програми. Нові підходи до календарно-тематичного планування.

Тема 2. Професійний стандарт вчителя як шлях реалізації нової моделі освітнього процесу згідно вимог ДСБСО (Л-3, Пр.-5)

План лекційного заняття (3 год.):

- 2.1. Опис професійних компетентностей вчителя, групи вимог до здатності вчителя управляти освітнім процесом.
- 2.2. Досвід початкової школи в реалізації змісту та методів навчання в ГЮ. Взаємодія шкільної команди при переходів учнів з початкової до базової освіти. Суть і завдання адаптаційного циклу.
- 2.3. Прогностична та проєктувальна, організаційно-методична компетентності вчителя НУШ. Приклад застосування.

План практичного заняття (5 год)

- 2.4. Планування освітнього процесу та прогнозування його результату. Робота з документом.
- 2.5. Професійні компетентності вчителя як спосіб реалізації нової моделі навчання.
- 2.6. Аналіз пропонованих видів навчальної діяльності у модельних програмах та нових підручниках ГЮ. Формування наскрізних вмінь.
- 2.7. Роль коректного методичного супроводу освітнього процесу для реалізації діяльнісного підходу та компетентнісного навчання у 5-6 класах НУШ.
- 2.8. Діяльнісна модель навчання у повсякденній роботі вчителя НУШ

Тема 3. Нова модель оцінювання: філософія впровадження та практичні моделі. (Пр.- 5, Кр.стіл -4)

План практичного заняття (5 год.)

- 3.1. Формувальне оцінювання: його мета та структурні елементи. Відмінність традиційної та сучасної моделі оцінювання. Місце нової моделі оцінювання у впровадженні ДСБО у галузі громадянської та історичної освіти.
- 3.2. Моделі впровадження формувального оцінювання. Офіційні вимоги до системи оцінювання у 5-6 класах НУШ. Робота з документами.
- 3.3. Поступовість та наступність моделей оцінювання між початковою та базовою школою(адаптаційний цикл). Роль шкільної команди.
- 3.4. Критерії оцінювання в компетентнісному навчанні. Групи освітніх результатів та зміст навчання: пошук балансу.
- 3.5. Оцінювально-аналітична компетентність вчителя НУШ. Проблеми і виклики у фіксації освітніх результатів учнів/учениць. Діагностика освітнього поступу.

Круглий стіл

- 3.6. Потреба та можливості у подоланні освітніх втрат: переваги компетентнісної моделі навчання.
Алгоритм діяльності вчителя з подолання освітніх втрат в галузі історичної та громадянської освіти.
- 3.7. Рефлексія та професійний саморозвиток.

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.

ІІІ. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Кр.стіл
Інтеграційно-мотиваційне заняття Ознайомлення з програмою навчання. Формування очікувань учасників	2		2	

<p>Тема 1 . Державний стандарт базової середньої освіти як реалізація концепції НУШ в базовій школі. Суть переходу від знаннєцентричної до компетентнісної моделі навчання.</p> <p>Ієрархія освітніх результатів ДСБО</p> <p>1.1.Еволюція очікувань від результатів навчання у ХХІ стол. Міжнародний освітній компас 2030. Актуальність компетентнісного навчання в сучасному інформаційному суспільстві. Компетентність як динамічна сукупність знань, вмінь та ставлень.</p> <p>1.2. Ієрархія освітніх результатів та їх взаємопов'язаність. Індєксація освітніх результатів та орієнтирів для оцінювання. Робота з 17,18 додатком ДСБО для ГІО.</p> <p>1.3. Змістові лінії ДСБО та їх реалізації в модельних програмах і підручниках. Робота з документом та аналіз прикладів програм.</p> <p>1.4. Як аналізувати модельні програми та створювати навчальні програми. Нові підходи до календарно-тематичного планування.</p>	5	2	3	-
---	---	---	---	---

<p>Тема 2. Професійний стандарт вчителя як шлях реалізації нової моделі освітнього процесу згідно вимог ДСБСО.</p> <p>2.1. Опис професійних компетентностей вчителя, групи вимог до здатності вчителя управляти освітнім процесом.</p> <p>2.2. Планування освітнього процесу та прогнозування його результату. Робота з документом.</p> <p>2.3. Професійні компетентності вчителя як спосіб реалізації нової моделі навчання. Діяльнісна модель навчання.</p> <p>2.4. Прогностична та проєктувальна, організаційно-методична компетентності вчителя НУШ. Приклад застосування</p> <p>2.5. Модельні програми та нові підручники: аналіз прикладів щодо можливостей діяльнісного підходу. Формування наскрізних вмінь. Роль коректного методичного супроводу освітнього процесу для реалізації діяльнісного підходу та компетентнісного навчання.</p>	8	3	5	
--	----------	----------	----------	--

<p>Тема 3. Нова модель оцінювання: філософія впровадження та практичні моделі.</p> <p>3.1. Формувальне оцінювання: його мета та структурні елементи. Відмінність традиційної та сучасної моделі оцінювання. Місце нової моделі оцінювання у впровадженні ДСБО у галузі громадянської та історичної освіти.</p> <p>3.2. Моделі впровадження формувального оцінювання. Офіційні вимоги до системи оцінювання у 5-6 класах НУШ. Робота з документами. Поступовість та наступність моделей оцінювання між початковою та базовою школою(адаптаційний цикл). Роль шкільної команди.</p> <p>3.3. Критерії оцінювання в компетентнісному навчанні. Групи освітніх результатів та зміст навчання: пошук балансу.</p> <p>3.4. Оцінювально-аналітична компетентність вчителя НУШ. Проблеми і виклики у фіксації освітніх результатів учнів/учениць. Діагностика освітнього поступу.</p> <p>3.5. <i>Потреба та можливості у подоланні освітніх втрат: переваги компетентнісної моделі навчання. Алгоритм діяльності вчителя з подолання освітніх втрат в галузі історичної та громадянської освіти.</i></p> <p>3.6. <i>Рефлексія та професійний саморозвиток.</i></p>	9		5	4
Всього годин:	24	5	15	4

Список рекомендованих електронних ресурсів:

- 1) Програми НУШ: які вони є та як учителю з ними працювати?
<https://osvitoria.media/experience/programy-nush-yaki-vony-ye-ta-yak-uchytelyu-z-nymy-pratsyuvaty/>

- 2) Навчальні втрати: причини, наслідки й шляхи подолання <https://osvita.ua/school/88921/>
- 3) Усе про освітні втрати: ефективні методики та алгоритми для вчителя
- 4) <https://osvitoria.media/experience/vse-pro-osvitni-vtraty-efektyvni-metodyky-ta-algorytmy-dlya-vchytelya/>
- 5) Як компенсувати «освітні втрати»: рекомендації для органів влади, засновників і директорів закладів освіти <https://sqe.gov.ua/yak-kompensuvati-osvitni-vtrati-rek/>
- 6) Методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затверджені наказом МОН України від 15 травня 2023 р. №563. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-okremih-pitan-zdobuttya-osviti-v-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti-v-umovah-voyennogo-stanu-v-ukrayini>. Лист МОН № №4.5/2303-21 від 06.08.21 року Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі / 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/83419/
<https://osvita.ua/doc/files/news/834/83419/Metodychni-rekomendatsiyi-pilotnym-shkol.pdf>
- 7) Лист Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 № 1/9530-22 Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2022/2023 навчальному році https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/87596/
- 8) Оцінювання за НУШ: що змінилося та як допомогти вчителю? <https://osvitoria.media/experience/otsinyuvannya-za-nush-shho-zminylos-ta-yak-dopomogty-vchytelyu/>
- 9) НАВЧАЛЬНІ ВТРАТИ: СУТНІСТЬ, ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ <https://testportal.gov.ua/navchalni-vtraty-sutnist-prychyny-naslidky-ta-shlyahy-podolannya-analitychnyj-material-vid-fahivtsiv-ukrayinskogo-tsentru-otsinyuvannya-yakosti-osvity/>
- 10) Г. Кенц. НУШ: орієнтири та акценти для вчителя предметів громадянської та історичної освітньої галузі
- 11) Огляд Концепції Нової української школи. https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/razdel_1_Oglyad.pdf